

El clam de la terra, el clam dels pobres i el virus

Jordi Fontbona

“Avui no podem deixar de reconèixer que un veritable plantejament ecològic es converteixi sempre en un plantejament social, que ha d'integrar la justícia en les discussions sobre l'ambient, per tal d'escoltar tant **el clam de la terra com el clam dels pobres**...Tot el que ens envolta a la natura és do i no propietat. Un do que ha de ser sàviament administrat i no per extraure'n tot el possible per la imposició de la mà humana, des d'un model de coneixement infinit que ha entusiasmat a economistes, científics i tecnòlegs. El mandat que se'n deriva és que no hem de supeditar la nostra acció als interessos econòmics”. (*Laudato si*)

Des de que va començar aquesta pandèmia hem sentit diferents opinions d'experts en aquest camp, i últimament ens estan dient que això d'aquest virus va per llarg. Com també des del pensament filosòfic, sociològic i teològic s'estan donant criteris de reflexió de cara el futur.

I mentre, cada dia més, segueix planant la por no només al virus, sinó també a les seves conseqüències a tots els nivells, especialment l'econòmic i social, i que repercuteix i repercutirà de manera molt dramàtica als de més avall.

També és veritat que tots esperem que aquesta situació passi aviat, i per així poder tornar a “la normalitat” d'abans. Però potser, a la vegada, aniria bé preguntar-nos si “aquesta normalitat” és de veritat la millor per a tots, ja que com diu el Papa, vivim en un món que té diferències socials i econòmiques abismals, i on es va eixamplant, cada vegada més, la franja entre els rics i els pobres. I com diu ell, són els considerats “*sobrants i exclosos*” pel Primer Món.

I és, des de la meva ignorància en molts d'aquests camps, i tenint com a referent la *Laudato si* del papa Francesc, que m'atreveixo de manera molt planera i senzilla, a dir-hi la meua com a simple creient en el Déu de Jesús. I també des de l'admiració immensa de tots els professionals de la sanitat, com també amb un record i un respecte creient a totes les víctimes que està causant aquesta pandèmia.

I més enllà del que diuen els experts, començo tot fent córrer la imaginació, a partir d'aquest doble clam que diu el Papa. I per això us convido a que, per un moment, ens imaginem que la Terra ens està dient a tots:

“Fixeu-vos en els pobles indígenes amazònics que, des de sempre, m'estimen i em respecten com la seva Mare universal (Pachamama). I tal com va fer el nostre germà, Francesc, que ens cantava la seva estimació en “El Càntic de les criatures”. Com també fa el seu seguidor, el Papa Francesc, amb la seva recent encíclica *Laudato sí*, i que és un crit i un cant a la Vida i l'Ecologia Integral. Mestres i educadors, treballeu perquè aquest llibre arribi a ser de lectura obligada a les vostres escoles, ja que són els vostres infants i joves que viuran i sofriran les conseqüències del que els adults estem sembrant.

I per això com a Mare Terra us diem a tots els que ens habiteu, sobretot als que viviu en el Primer Món, començant pels amos del poder econòmic i que imposen un capitalisme cada vegada més salvatge: No us comporteu com bons fills, i no sou capaços de parar la vostra constant agressió contra nostre. Heu anat trencat l'harmonia natural que hi havia entre els diferents òrgans vivents de què estem tots formats vosaltres i nosaltres, i des dels més grans fins als més menuts i invisibles, com aquest virus que ara us està amargant tant la vida.

I per això, a partir d'ara, i sense el nostre voler, potser us semblarà que no ens comportem com una mare, sinó com la madrastra del conte de “La Ventafocs”, tot sabent i lamentant que, com dieu vosaltres: “sempre tinguin de pagar justos per pecadors”.

Però, a la vegada, confiem que aquest moment tan convuls que esteu passant ara us ajudi a reflexionar a fons i canvieu d'actitud. I que no continueu sent tan insensats que, a pesar de les demostracions d'aquest Déu Creador que ens i us estima tant, sigueu tan cecs, que el culpeu a Ell dels mals que us afecten, com és ara aquesta pandèmia. I mentre sou vosaltres que, per la vostra inconsciència, ens esteu exterminant com a Naturalesa, sense reconèixer que, amb nosaltres, us esteu exterminant també vosaltres.

Però, a pesar de tot això, i perquè com a Naturalesa que som com vosaltres, i també com criatures que som tots del Déu Creador, us volem donar una última advertència urgent:

Nosaltres, com a Naturalesa i com a Món, estem malalts. I això perquè sou vosaltres que esteu fent tot el contrari que fa el nostre Creador, que està, constantment, infontent Vida, mentre vosaltres esteu sembrant la nostra destrossa i la nostra mort. El Creador us va dir: “*Cuideu la terra, treballeu-la i respecteu-la*”, però esteu fent el contrari. I no us adoneu, o no voleu adonar-vos que, al destrossar-la a ella i matant-la, us esteu també destrossant i matant a vosaltres. I per això estareu, com nosaltres, cada vegada més malalts, ja que també tots formem part de la mateixa Naturalesa.

I també sou vosaltres que, des de fa temps, ens heu anat enviant uns virus encara molt més destructors que els nostres, com són: les guerres cada vegada més destructores, la crema de boscos, la desertització, la contaminació... I la conseqüència, és el trencament de la nostra pròpia harmonia, i això porta a la l'expansió instantània i incontrolada de tota classe de virus, com el que ara esteu patint.

I tot i que potser, amb més o menys temps, vencereu aquest virus actual, heu de pensar que, si seguïu sent tan inconscients i insensats, en vindran molts més, potser encara més agressius, i que us deixaran unes seqüeles encara pitjors.

Fixeu-vos com aquest “coronavirus” actual, us està trastocant “els vostres hàbits i costums naturals” actuals, com és el relacionar-vos i tractar-vos entre vosaltres, que passa pel contacte físic i espontani: estimar-vos, abraçar-vos, tocar-vos, fer-vos petons, donar-vos la mà...

Però heu de pensar que si seguïu amb aquesta dinàmica destructora, us haureu de relacionar des de lluny, i cada vegada més, a partir d'aquests aparells que tan us agraden, però que tan us atrapen i condicionen, i per això teniu el perill de convertir-los en un fi en si mateix, i no en un simple mitjà. Tingueu també sempre present que molts d'aquestes instruments virtuals, com bé sabeu, estan tacats de sang de persones explotades i que viuen en països explotats per vosaltres, els del que en dieu el Tercer Món, i que són els que el papa Francesc es refereix com “els oblidats i els sobrants”.

Podem dir que fins ara heu viscut “naturalment”, però potser a partir d'ara haureu de viure més virtualment i artificialment. Heu arribat molt lluny a través de la tecnociència i la robòtica, i potser arribareu a ocupar altres planetes amb els vostres aparells cada vegada més sofisticats, però, mentre, una gran part de la Humanitat no pot viure humanament i es mor de gana i de malalties curables. Aquesta és “la normalitat” i “el viure” que voleu deixar als que venen darrera vostre...?”

I després d'escoltar el que ens diu la Terra, tornem al començament d'aquesta reflexió, on he dit que crec en el Déu de Jesús, i és en Ell que, a pesar de tots els virus, tenim posada l'Esperança de que sempre estem a les seves mans, tal com ens diu Pau en la seva carta als romans: *“N'estic cert: ni la mort ni la vida, ni els àngels ni les potències, ni el present ni el futur, ni els poders, ni el món de dalt ni el de sota, ni res de l'univers creat no ens podrà separar de l'amor de Déu que s'ha manifestat en Jesucrist, Senyor nostre”*.

I acabo amb una Pregària del Papa Francesc:

Pregària per la nostra terra

“Déu omnipotent, que estàs present en tot l'Univers i en la més petita de les teves criatures. Tu, que envoltas amb tendresa tot el que existeix, vessa en nosaltres la força del teu amor, per tal que tinguem cura de la vida i la bellesa.

Inunda'ns de pau, per tal que vivim com a germans i germanes sense fer mal a ningú.

Déu dels pobres, ajuda'ns a rescatar als abandonats i oblidats d'aquesta terra que tant valen als teus ulls.

Sana les nostres vides, per tal que siguem protectors del món i no depredadors per tal que sembrem bellesa i no contaminació i destrucció.

Toca els cors dels que busquen només beneficis a costa dels pobres de la terra.

Ensenya'ns a descobrir el valor de cada cosa, a contemplar admirats, a reconèixer que estem profundament units amb totes les criatures en el nostre camí cap a la teva llum infinita.

Gràcies perquè estàs amb nosaltres tots els dies, Encoratja'ns, si us plau, en la nostra lluita per la justícia, l'amor i la pau”.